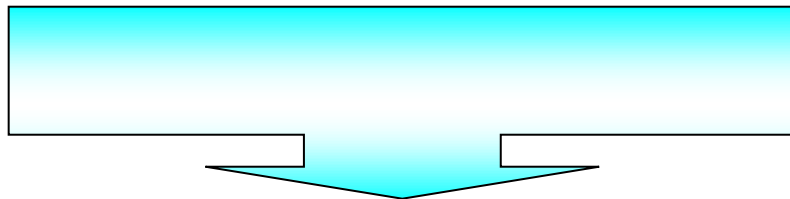
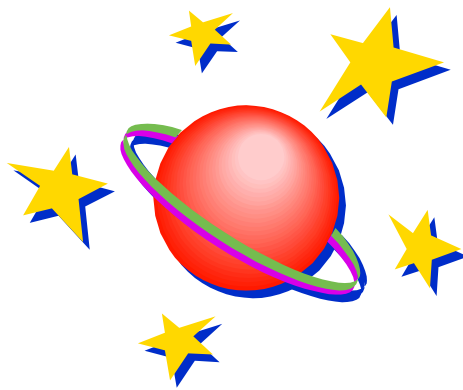

แบบฝึกเสริมทักษะ ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนวัดท่าบันเทิงธรรม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี

ใบงานวิชาภาษาไทย ชุดที่ ๑

ตัวชี้วัด **มาตรฐาน ท ๑.๑ ป.๕ / ๑** อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและ
 บทร้อยกรองได้ถูกต้อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย **／** เพื่อแบ่งวรรคตอนในการอ่านบท
ร้อยกรองต่อไปนี้ให้ถูกต้อง พร้อมทั้งอ่านให้เพื่อนฟัง

ลูกจึงขอตั้งจิตอธิษฐาน	ให้พบพานผูกพันกันชาติใหม่
ขอเป็นลูกเป็นญาติทุกชาติไป	สานสายใยรักทอไว้รอวัน
ลูกจะขอทำบุญหนุนนำให้	ส่งวิญญาณแม่ไปสู่สวรรค์
กุศลใดในโลกล้ำค่าอนันต์	ลูกจะหมั่นสร้างปลูกทุกเวลา
ให้บุญนำกรรมดีที่ลูกสร้าง	จงนำทางสู่สวรรค์วิมานฟ้า
ขออัญเชิญเทพทุกองค์วงศ์เทวา	อีกนางฟ้าคนธรรพ์บรรเลงพิณ
เชิญนำดวงวิญญาณผ่านฟ้ากว้าง	เชิญโปรยทางกลีบดอกไม้ให้อวลกลิ่น
เชิญสวรรค์เปิดอ้ามายลยิน	เชิญองค์อินทร์รับขวัญประทานพร

ประพันธ์โดย รัตนาพร แก้วใส

ใบงานวิชาภาษาไทย ชุดที่ ๒

ตัวชี้วัด **มาตรฐาน ท ๑.๑ ป.๕ / ๒** อธิบายความหมายของคำ ประโยค และข้อความที่เป็นการบรรยาย และการพรรณนา

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกความหมายของคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้

ที่	คำ	ความหมาย
๑	กังวล	
๒	เกราะ	
๓	โหด	
๔	ชลาลัย	
๕	ขุ่ม	
๖	เขาะ	
๗	ตาปี	
๘	ธารา	
๙	หนี่	
๑๐	บรรจบ	
๑๑	บุปผชาติ	
๑๒	พฤษ์	
๑๓	พสุธา	
๑๔	ลำธาร	
๑๕	วารี	

ใบงานวิชาภาษาไทย ชุดที่ ๓

ตัวชี้วัด มาตรฐาน ท ๑.๑ ป.๕ / ๒ อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความ
 ที่เป็นการบรรยาย และการพรรณนา

คำชี้แจง คำต่อไปนี้คำใดเป็นคำควบกล้ำแท้ ให้ขีดเครื่องหมาย ✓ คำใดเป็นคำควบไม่แท้
 ให้ขีดเครื่องหมาย ✕ หลังคำนั้น

๑. ทрудโทรม	๒. เปรมปรีดิ์
๓. กราบกราน	๔. จริงแท้
๕. เส้าสร้อย	๖. กลาน
๗. ตะกร้า	๘. เปล่าเปลี่ยว
๙. ตรวจสอบ	๑๐. อินทรีย์
๑๑. เกราะ	๑๒. โพรง
๑๓. แพรวพราย	๑๔. ครบครัน
๑๕. ปราศจาก	๑๖. ปลิดปลิว
๑๗. เคว้งคว้าง	๑๘. กวัดแกว่ง
๑๙. ขวาน	๒๐. ธารน้ำ
๒๑. ตรากตรำ	๒๒. ขลุ่ยขลุ่ย
๒๓. พรางพรหม	๒๔. ทราย
๒๕. กวัดแกว่ง	

ใบงานวิชาภาษาไทย ชุดที่ ๔

ตัวชี้วัด มาตรฐาน ท ๑.๑ ป.๕ / ๒ อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความ
 ที่เป็นการบรรยาย และการพรรณนา

คำชี้แจง ให้นักเรียนถอดคำประพันธ์ต่อไปนี้เป็นร้อยแก้ว

มองสายน้ำเปรียบดังสายชีวิต	รอยลิจิตเส้นทางไปข้างหน้า
โลกวัยเด็กสดใสไร้มาษา	จิตสุขหรรมหาทุกคืนวัน
พอเติบโตเริ่มประสบพบปัญหา	ต้องฝึกใช้ปัญญาความมุ่งมั่น
หากโชคดียาติมิตรช่วยด้วยผูกพัน	ปัญหาพลันคลี่คลายหายกังวล
หากโชคร้ายเจียนตายต้องฝืนสู้	แม้หุดมูมองทางไหนไม่เห็นผล
ขาดเพื่อนช่วยคลี่คลายหายอับจน	คุณน้ำล้นท่วมพื้นพสุธา

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....เลขที่ ชั้น.....

ใบงานวิชาภาษาไทย ชุดที่ ๕

ตัวชี้วัด มาตรฐาน ท ๑.๑ ป.๕ / ๒ อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความ
ที่เป็นการบรรยาย และการพรรณนา

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาการซ้อนคำต่อไปนี้แล้วบอกว่าซ้อนคำแล้วทำให้
ความหมายของคำนั้นเป็นอย่างไร โดยเลือกใช้คำตอบที่กำหนดให้

๑. ความหมายเหมือนเดิม	๒. ความหมายแคบลง
๓. ความหมายกว้างกว่าเดิม	๔. ความหมายเปลี่ยนจากเดิม
๕. ความหมายไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับบริบท	

ที่	การซ้อนคำ	ความหมาย
๑	ทรัพย์สิน	
๒	จิตใจ	
๓	ขี้ดุก	
๔	คูดขี่ม	
๕	ขี้วดี	
๖	อ่อนหวาน	
๗	ข้าวปลา	
๘	หยอกล้อ	
๙	บีบคั้น	
๑๐	ก่อสร้าง	

ใบงานวิชาภาษาไทย ชุดที่ ๖

ตัวชี้วัด มาตรฐาน ท ๑.๑ ป.๕ / ๒ อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความ
 ที่เป็นการบรรยาย และการพรรณนา

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำที่มีความหมายเหมือนกันและนิยมนำมาซ้อนคำ
 ที่กำหนดให้ต่อไปนี้

ตัวอย่าง ชื่อ = ชื่อตรง

๑.	เลือก	=	
๒.	อ่อน	=	
๓.	ศึก	=	
๔.	กัด	=	
๕.	ขวาก	=	
๖.	ตัด	=	
๗.	เบียด	=	
๘.	อุด	=	
๙.	สร้าง	=	
๑๐.	ช่อง	=	

ชื่อ เลขที่ ชั้น.....

ใบงานวิชาภาษาไทย ชุดที่ ๗

ตัวชี้วัด มาตรฐาน ท ๑.๑ ป.๕ / ๒ อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความ
 ที่เป็นการบรรยาย และการพรรณนา

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้ไปแต่งประโยคให้ถูกต้องตามความหมาย

๑.	กังวล	
๒.	เกราะ	
๓.	โศค	
๔.	ชลาลัย	
๕.	ขุ่ม	
๖.	เซาะ	
๗.	ต่าปี	
๘.	ธารา	
๙.	บรรจบ	
๑๐.	พสุธา	

ใบงานวิชาภาษาไทย ชุดที่ ๘

ตัวชี้วัด มาตรฐาน ท ๑.๑ ป.๕ / ๓ อธิบายความหมายโดยนัย จากเรื่องที่อ่าน
อย่างหลากหลาย

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านประโยคต่อไปนี้แล้วอธิบายความหมายของเนื้อความประโยค

๑. สุดใจมักจะโดนเพื่อนกันทำในการออกไปรายงานหน้าชั้นเรียนเสมอ
๒. เขาจ้องมองผู้หญิงคนนั้นจนแทบลืมหายใจ
๓. เธอคงโดนล้างสมองมาแล้วถึงได้เปลี่ยนแปลงข้อตกลงได้เร็วปานนี้
๔. สุดาคงต้องการใช้เทพเป็นไม้เท้าหมาเวลาไปไหนมาไหน
๕. เธอกับเขาเหมือนเงาของกันและกัน
๖. บทเรียนครั้งนี้ซื้อมาด้วยชีวิต
๗. ฉันไม่อยากมองภาพที่มันบาดตาบาดใจเช่นนี้
๘. เธออย่าประเมินค่าของเขาต่ำเพียงนั้น
๙. ฉันว่าแล้วมันต้องเข้าอิหรอบเดิม
๑๐. สายธารน้ำใจหลังไหลมาไม่ขาดสาย

ใบงานวิชาภาษาไทย ชุดที่ ๙

ตัวชี้วัด มาตรฐาน ท ๑.๑ ป.๕ / ๔ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “ น้ำ ” แล้วตอบคำถาม

น้ำเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของทุกคน เมื่อพูดถึงน้ำทุกคนจะคิดว่าน้ำเป็นเพียงของเหลว แต่ความจริงแล้วน้ำมีหลายสถานะ เป็นได้ทั้งของเหลว ของแข็ง และก๊าซ เป็นของแข็งในสภาพของน้ำแข็ง และเป็นก๊าซเมื่อกลายเป็นไอน้ำ

ข้อมูลจากสารานุกรมวิกิพีเดีย ซึ่งเผยแพร่เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๒ ระบุว่า บนพื้นผิวโลกมีน้ำประมาณ ๗๑% ใต้พื้นผิวของโลกมีน้ำ ๑.๖% ในอากาศมีน้ำ ๐.๐๐๐๑% น้ำเหล่านี้เป็นน้ำเค็มในมหาสมุทรประมาณ ๙๗% เป็นธารน้ำแข็งปกคลุมขั้วโลก ๒.๔% และที่เหลืออีก ๐.๖% จะเป็นน้ำจากแม่น้ำ ทะเลสาบ ลำคลอง ลำธาร ห้วยหนอง ฯลฯ

ร่างกายของคนเราก็มีน้ำเป็นส่วนประกอบ น้ำช่วยควบคุมอุณหภูมิในร่างกายให้คงที่ด้วยการขับเหงื่อ ในกระบวนการย่อยอาหารต้องมียาน้ำเข้าไปช่วยการขับถ่ายของเสียจากร่างกาย และการลำเลียงอาหารไปสู่ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายก็ต้องมียาน้ำเข้าไปช่วยเช่นกัน

เนื่องจากน้ำมีความสำคัญดังกล่าว จึงมีการรณรงค์เพื่อช่วยกันอนุรักษ์น้ำ ดูแลแหล่งต้นน้ำต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ ช่วยกันรักษาระบบนิเวศของน้ำเพื่อป้องกันการเน่าเสียของแหล่งน้ำต่าง ๆ และร่วมกันพัฒนาแหล่งน้ำ ดังจะเห็นได้จากโครงการในพระราชดำริด้านการพัฒนาแหล่งน้ำหลายโครงการ เช่น การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การรักษาดินน้ำลำธาร การผลิตไฟฟ้า การระบายน้ำจากพื้นที่ลุ่ม การบรรเทาอุทกภัย โครงการเหล่านี้กระจายไปทุกภูมิภาคตามลักษณะความต้องการและความจำเป็นของแต่ละพื้นที่

ในแต่ละครอบครัว นอกจากจะช่วยรักษาระบบนิเวศของน้ำแล้ว ยังต้องช่วยกันดูแลให้ใช้น้ำอย่างคุ้มค่า ด้วยวิธีการประหยัดน้ำอย่างง่าย ๆ เช่น การแปรงฟัน ควรใช้แก้วหรือขันรองน้ำสำหรับบ้วนปาก แทนการเปิดน้ำจากก๊อกทิ้งไว้ขณะแปรงฟัน การอาบน้ำถ้าใช้ฝักบัวควรปิดน้ำขณะถูสบู่ การซักผ้าแต่ละครั้งให้มีจำนวนผ้ามากพอ ถ้าซักด้วยมือควรนำน้ำสุดท้ายไปรดต้นไม้ การรดน้ำต้นไม้อาจใช้บัวรดน้ำจะประหยัดกว่าการใช้สายยาง การล้างควรปิดฝุนอกจากกรอกก่อน แล้วเช็ดรถโดยใช้ผ้าชุบน้ำในถัง สิ่งเหล่านี้เป็นข้อคิดเตือนใจ ให้ทุกคนเห็นคุณค่าของน้ำด้วยการใช้น้ำอย่างประหยัดและคุ้มค่า

องค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้วันที่ ๒๒ มีนาคมของทุกปีเป็น “วันน้ำโลก” เพื่อรณรงค์ให้เห็นความสำคัญของน้ำที่มีต่อมวลมนุษยชาติ จะได้ร่วมมือกันดูแลรักษาแหล่งน้ำ เพื่อให้มีน้ำกินน้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอตลอดไป

คำถาม

๑. น้ำเมื่ออยู่ในสถานะของแข็งและก๊าซ เรียกว่าอย่างไร
๒. น้ำอยู่ที่ใดมีปริมาณมากที่สุด
๓. น้ำเป็นส่วนประกอบส่วนใดของร่างกายบ้าง
๔. วันที่ ๒๒ มีนาคมของทุกปี มีความสำคัญสำหรับน้ำอย่างไร
๕. นักเรียนมีวิธีใช้อย่างประหยัดได้อย่างไรบ้าง
๖. ถ้าร่างกายเราขาดน้ำจะมีอาการอย่างไร
๗. นักเรียนมีวิธีอนุรักษ์น้ำอย่างไรบ้าง
๘. นักเรียนคิดว่าน้ำมีโอกาสแห้งหายไปจากโลกหรือไม่อย่างไร
๙. บุคคลใดมีส่วนทำให้เกิดมลพิษต่อน้ำมากที่สุด
๑๐. ถ้านักเรียนเห็นคนทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง นักเรียนจะอย่างไร

[illegible]

ใบงานวิชาภาษาไทย ชุดที่ ๑๐

ตัวชี้วัด มาตรฐาน ท ๑.๑ ป.๕ / ๒ อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความ
ที่เป็นการบรรยายและการพรรณนา

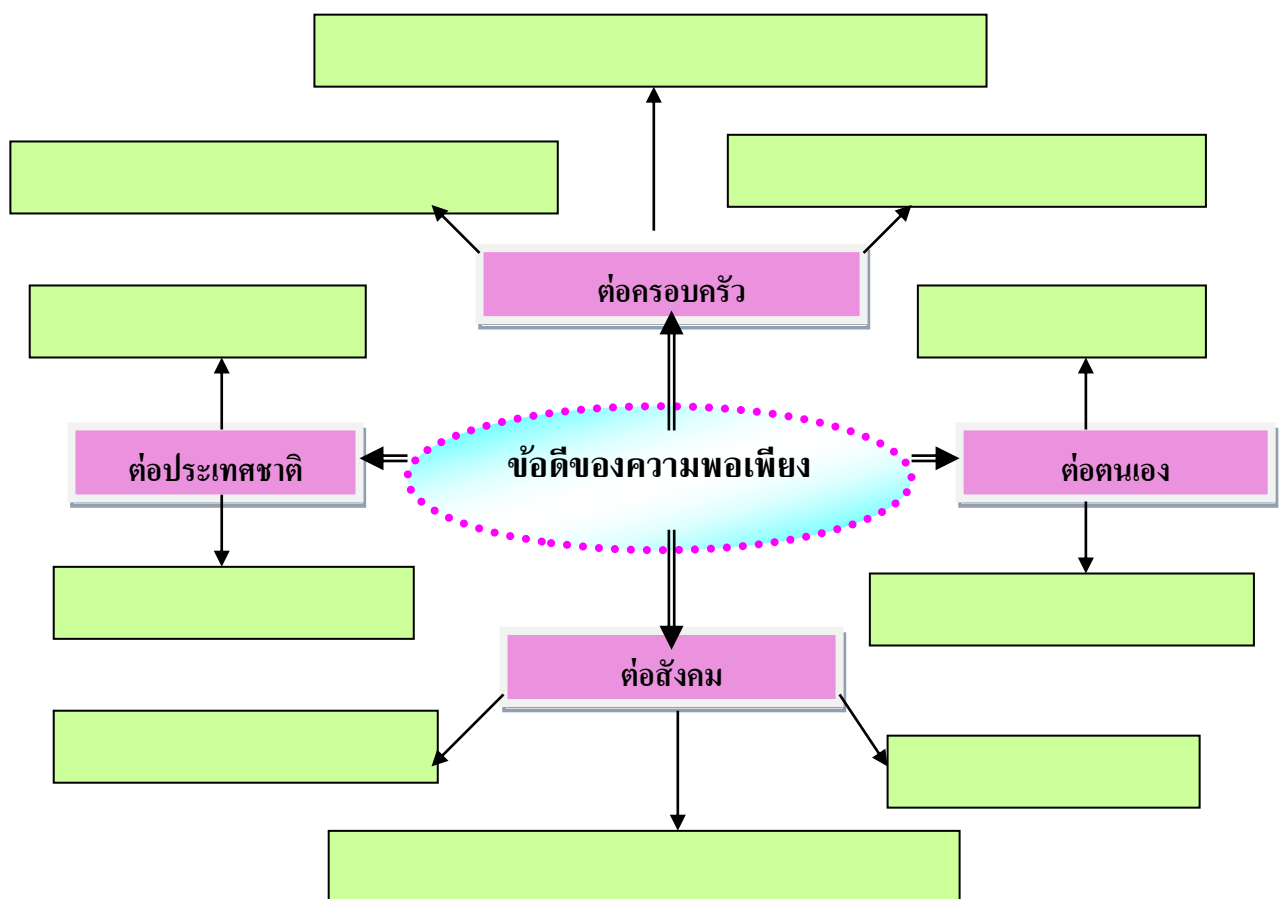
คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกความหมายของคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้ โดยค้นหา
จากพจนานุกรม

ที่	คำ	ความหมาย
๑	กรรณิการั	
๒	โกร๋น	
๓	ชะมุกชะมอม	
๔	เช่อซ่า	
๕	ซังข้าว	
๖	ตะกละ	
๗	เบ็ง	
๘	มิจลาชีพ	
๙	ละอ่อน	
๑๐	เล็ม	
๑๑	เฮือก	
๑๒	ปีบ	
๑๓	ภูมีใจ	
๑๔	ปลอด	
๑๕	ตำหนิ	

ใบงานวิชาภาษาไทย ชุดที่ ๑๑

ตัวชี้วัด มาตรฐาน ท ๑.๑ ป.๕ / ๕ วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกข้อดีของการใช้ชีวิตแบบพอเพียง

ชื่อ.....เลขที่ ชั้น.....

ใบงานวิชาภาษาไทย ชุดที่ ๑๒

ตัวชี้วัด มาตรฐาน ท ๑.๑ ป.๕ / ๕ วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจความพอเพียงของตนเอง โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความจริงเกี่ยวกับตนเอง

พฤติกรรม	ทำ	บางครั้ง	ไม่ทำ
ปลูกผักข้างรั้วบ้านไว้กิน			
เลี้ยงปลาไว้กินเอง และเหลือขาย			
ซ่อมแซมเสื้อผ้าใส่เอง			
ทำอาหารกินเอง			
เก็บสะสมของเก่าในบ้านไว้ขาย			
ปิดไฟและถอดปลั๊กไฟทุกครั้งก่อนออกนอกบ้าน			
ใช้น้ำล้างจานรดต้นไม้			
รีดเสื้อผ้าที่ละลายๆ ตัว			
เก็บเสื้อผ้าที่ขาดแล้วทำที่เช็ดเท้า			
เก็บเศษใบไม้ใบหญ้าทำปุ๋ยหมักไว้ใช้เอง			
รับผิดชอบหน้าที่ภายในบ้านที่ได้รับมอบหมาย			
ซักเสื้อผ้าด้วยมือ			
เปิดโทรทัศน์เป็นเวลา			
กินเฉพาะขนมไทยๆ			
ปลูกผลไม้ไว้กินในบ้านอย่างน้อย ๓ ชนิด			

ใบงานวิชาภาษาไทย ชุดที่ ๑๓

ตัวชี้วัด มาตรฐาน ท ๑.๑ ป.๕ / ๕ วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมายถูก หน้าข้อความที่ถูกต้อง ✓ และเครื่องหมาย
ผิด ✕ หน้าข้อความที่ผิด

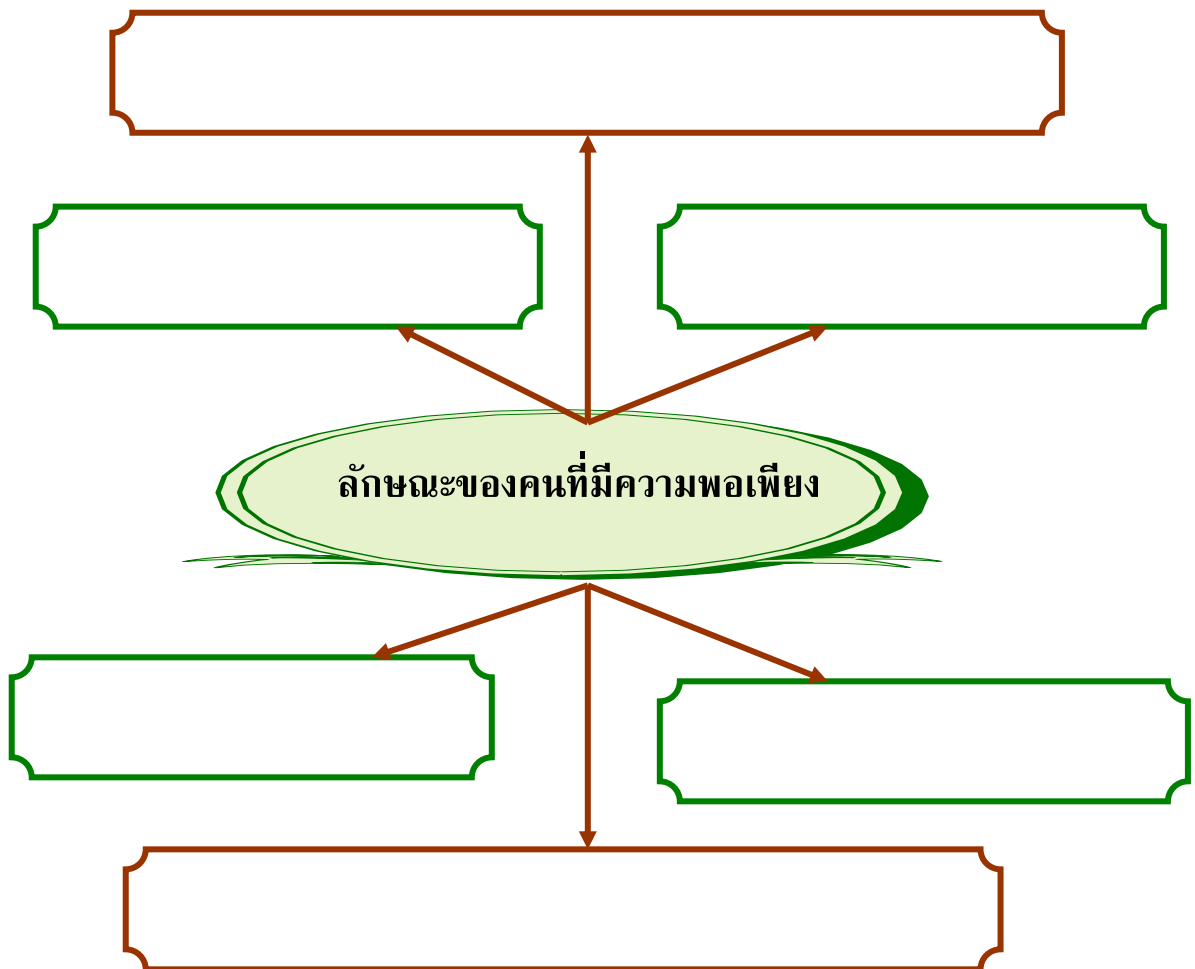
- ๑. การอดอาหาร ๑ มื้อ เป็นการอยู่อย่างพอเพียง
- ๒. ลุงวินกับป้านิด ใช้ชีวิตแบบพอเพียง
- ๓. การใช้รถยนต์ไปทำงานในไร่ ไม่ถือว่าเป็นการอยู่อย่างพอเพียง
- ๔. ความพอเพียงหมายถึงพออยู่พอกิน การเดินสายกลาง
- ๕. อากาศในเมืองบริสุทธิ์กว่าอากาศชนบท
- ๖. การปลูกผักไว้กินที่ร้วบ้านเป็นการอยู่อย่างพอเพียง
- ๗. การดัดไม้ไผ่ไว้ต้มเอง เป็นการอยู่อย่างพอเพียง
- ๘. การแอบจับปลาเลี้ยงในบ่อของอื่นมากินเป็นการอยู่อย่างพอเพียง
- ๙. การใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ทำให้จิตใจสงบสุข
- ๑๐. ลุงวินกับป้านิดปลูกผักไว้สูบเอง
- ๑๑. หนูนันแกว เป็นลูกสาวของลุงวินกับป้านิด
- ๑๒. กลัวยน้ำว่าที่สุกคาคันมีรสชาติอร่อยกว่ากลัวที่นำมาต้มให้สุก
- ๑๓. ในหลวงทรงห่วงใยราษฎรทุกคน
- ๑๔. หนูนันแกวมีรายได้ประจำเดือนคือค่าแรงจากการเก็บไข่ในเล้า
- ๑๕. บ้านของลุงวินกับป้านิดอยู่ที่อำเภอปากช่อง

ใบงานวิชาภาษาไทย ชุดที่ ๑๔

ตัวชี้วัด มาตรฐาน ท ๑.๑ ป.๕ / ๕ วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกลักษณะของคนที่มีความพอเพียง โดยเขียนลงในแผนภาพ ความคิด ข้างล่างนี้

ชื่อ.....เลขที่ ชั้น

ใบงานวิชาภาษาไทย ชุดที่ ๑๕

ตัวชี้วัด มาตรฐาน ท ๑.๑ ป.๕ / ๕ วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกอ่านเรื่องต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ควายหางานกับผักหวานป่า

นาข้าวกลางหุบเขาหลังฤดูเก็บเกี่ยว ทุ่งมะกอกมะยม เป็นเพราะชวานาจุดไฟเผาซึ่งข้าวเหนียว เพื่อใช้เป็นปุ๋ยในฤดูทำนาฝนหน้า แต่ก็ยังพอมีดันผักต้งหนุ้าที่อาศัยหมอกและน้ำค้างหน้าหนาว ได้แตกใบเติบโตเป็นสีเขียวสารพัดเขียว ตัดกับเถาถ่านสีดำ ดูแล้วก็สวยดี

เมื่ออาทิตย์ก่อน ละอ่อนชวานาจึงควายหางานเขายาวโง้งมาลงลำน้ำเหมือง มันเดินสายซ่าย สายขวา ไปตะเอก่อนหินก้อนโตกลิ้งไปทับต้นผักหวานป่าเสียมิดดินดินเลย ต้นผักหวานป่าที่ใหม่ไกรยมก็จนปัญญาจะผลักจะดันหินก้อนนั้นให้พ้นไปจากตัวเองได้

ต้นผักหวานป่าเศร้าใจที่ผักหญ้าอื่น ๆ สนุกสนาน เพราะได้แตกใบอ่อน บางต้นก็โตเกือบเต็มที อย่างต้นตำลึงและต้นมะเขือเทศ กลางวันก็ร้อนระอุเพราะลมไม่สามารถแทรกผ่านก้อนหินเข้ามา กลางคืนก็มีมิดมืดไม่เห็นฟ้าเห็นดาว หมอกบางน้ำค้างเย็นก็ไม่เคยตกถึงท้อง ผักหวานป่าพยายามขยับตัวไปมา

วันต่อมา ละอ่อนชวานาจึงเจ้าควายหางานตัวเดิมมาลงลำน้ำเหมืองอีกครั้ง แล้วมันก็เช่ซอซ่า ตะเือก่อนหินทับตอดต้นผักหวานป่ากระเด็นไปตกลำน้ำเหมืองเสียงดังจ้อมใหญ่ ๆ ต้นผักหวานป่าโล่งอก คิดอยู่ในใจว่า อย่างน้อยเจ้าควายหางานตัวนี้ก็ยังพอมีด้อยู่บ้างหรอก

น้ำค้างเย็น ๆ ลมอ่อน ๆ และแดดอุ่น ๆ ช่วยให้ต้นผักหวานป่าโตวันโตคืน ใบอ่อน ๆ ของมันเป็นสีเขียววาวจับเป็นพุ่มสวยงาม ใครผ่านไปผ่านมาก็ออกปากชม โดยเฉพาะละอ่อนชวานาคนนั้น ทุก ๆ เย็นหลังจากลงเล่นน้ำในลำน้ำเหมืองเสร็จแล้ว ก็จะมาเวียนมาลูบมาคลำ เร่งให้ผักหวานป่าแตกใบเยอะ ๆ ให้พอแคงกับปลาแห้งได้สักหม้อ ต้นผักหวานป่าภูมิใจและมีความสุขเจียบ ๆ ที่ยังพอมีดประโยชน์ให้ผู้คนเหลือบแลได้บ้าง

สองวันต่อมา ละอ่อนชวานาก็จึงเจ้าควายหางานตัวดีมา ก่อนจะลงอาบน้ำเด็กน้อย บอกกับผักหวานป่าเบา ๆ ว่า เย็นนี้จะขอเก็บใบอ่อน ๆ กลับไปแกงกินนะ ผักหวานป่าก็เตรียมตัวเตรียมใจเต็มที่

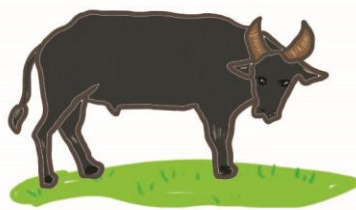
เด็กน้อยคำพูดคำว่ายในลำน้ำเหมืองอย่างสนุกสนาน เจ้าควายหางานเขาโง้งก็เล็มหญ้าอ่อนกินอย่างสนุกสนาน ใกล้ต้นผักหวานป่าเข้ามาทุกที ๆ แล้วมันก็หยุดกึก เบ่งตากลมโตมองต้นผักหวานป่าอย่างประหลาดใจ

ผักหวานป่าใจหายวาบ ภาวนาให้เจ้าควายหางานเลิกสนใจหันไปทางอื่น บางทีมันจะอ้อมแล้วกระมัง “ไป ๆ” ผักหวานป่าตะโกนไล่ เจ้าควายหางานคงไม่ได้ยินหรอก มันเริ่มเดินทื่อเข้ามา “ช่วยด้วย! ช่วยด้วย!” ต้นผักหวานป่าร้องขอความช่วยเหลือ

จังหวะนั้น ละอ่อนชวานาหันมาเห็นพอดีว่า เจ้าควายหางานตัวยังกำลังรีเข้าหาต้นผักหวานป่า เขาตวาดให้มันหยุด เจ้าควายหางานไม่ฟังเสียง มันมาถึงต้นผักหวานป่า แล้วตะกรามกินใบอ่อน ๆ ของต้นผักหวานป่าทันที กินเอา ๆ กว่าเด็กน้อยชวานาจะตะเกียกตะกายขึ้นมาจากลำน้ำเหมือง แล้วลากเจ้าควายหางานตัวก็ออกไปได้ ต้นผักหวานป่าผู้นำสงสารก็ไม่เหลือใบเลยสักใบเดียว

ละอ่อนชวานาจึงควายหางานกลับบ้าน พลังคำหนิความตะกตะของมันไปตลอดทาง แดดอ่อนตะวันกำลังจะตกดิน ลมภูเขาพัดมาเบา ๆ ต้นผักหวานป่าถอนหายใจเอือกใหญ่ คิดไว้ว่าคืนนี้ดาวออกมาเต็มท้องฟ้าเมื่อไร จะตัดสินใจดูอีกสักครั้งว่า พรุ่งนี้เช้าจะแตกใบใหม่หรือจะเป็นต้นผักหวานป่าใบโกร๋นต่อไปดี

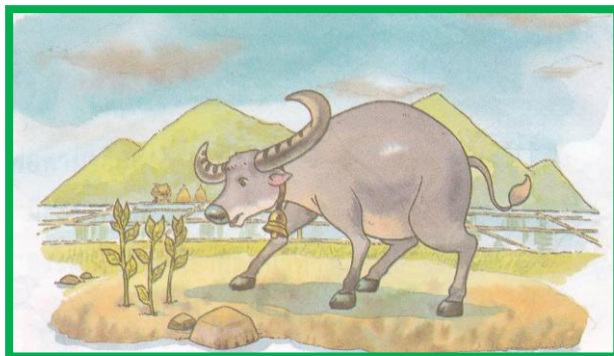
ที่มา: จรัส มโนเพชร, เรื่อง ควายหางานกับผักหวานป่า ใน โครงการนิทานพื้นบ้าน ๔ ภาค คณะละครครูแก้ว.)

ควาย๖๖กระทามารอว์ tamaraw

คำถาม

๑. ควายหงาน มีรูปร่างลักษณะอย่างไร
๒. เหตุใดขวานนาจึงเผาต่อซังข้าว
๓. ผักหวานป่าโดนเผาไปด้วยหรือไม่ เหตุใดยังมีชีวิตอยู่
๔. เด็กละอ่อนที่กล่าวถึงในเรื่องมีหน้าที่อย่างไร
๕. มีเหตุการณ์ตอนใดหรือไม่ที่แสดงให้เห็นว่าเด็กละอ่อนคนนี้ใช้ชีวิตและอยู่อย่างพอเพียง
๖. เหตุการณ์นี้น่าจะเกิดขึ้นในสถานที่ใด
๗. ละอ่อนคนนี้เป็นลูกของผู้ที่ประกอบอาชีพใด
๘. เหตุใดต้นผักหวานป่าจึงไม่สามารถดันก้อนหินขึ้นมาได้
๙. เหตุใดควายจึงไปทำให้ก้อนหินกระเด็นออกมาจากต้นผักหวาน
๑๐. นักเรียนได้ข้อคิดอย่างไรกับเรื่องนี้

[illegible]